

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum ingekomen vragen : 16 februari 2021

Datum GS-besluit : 30 maart 2021

Vragen nr. 15

Vragen van de heer **B.L. Vink**, de heer **E.B. Kanik** en mevrouw **L. Gonggrijp** (D66) over
Datacenters in de Wieringermeer

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 16 februari 2021 door de leden van Provinciale Staten, de heer **B.L. Vink**, de heer **E.B. Kanik** en mevrouw **L. Gonggrijp** (D66), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

INLEIDING VRAGEN

Eind december ontvingen Provinciale Staten een brief van de werkgroep “Red de Wieringermeer” over hun zorgen over de ontwikkelingen in Agriport:

<https://api1.ibabs.eu/publicdownload.aspx?site=noordholland&id=1100289918>

Vandaag stond in de Telegraaf een groot artikel over hun zorgen met de titel “Rode loper voor techreuzen”, waarin de suggestie gewekt wordt dat “bestuurders hun boekje te buiten gingen om data centers te lokken”.

D66 Noord-Holland heeft hierover een aantal vragen:

INLEIDING ANTWOORDEN

Een recent artikel in de Telegraaf over datacenters in de Wieringermeer was voor de leden van Provinciale Staten Vink, Kanis en Gonggrijp aanleiding om vragen te stellen.

De Telegraaf heeft via een Wob-verzoek een grote hoeveelheid informatie verkregen van de gemeente Hollands Kroon bestaande uit officiële documenten maar ook stukken die kunnen worden geschaard onder stukken voor intern beraad. Om hier voor de gemeenteraad van Hollands Kroon meer duidelijkheid in te creëren heeft het college van burgemeester en wethouders van deze gemeente een informatieve memo opgesteld over in wat door hen wordt aangeduid als “(on)waarheden in de recente berichtgeving over datacenters”. Omdat deze memo ook voor de leden van Provinciale Staten verhelderend kan zijn, is deze als bijlage gevoegd bij de beantwoording van de vragen.

Op 16 februari 2021 zijn door de leden van Provinciale Staten, mevrouw Van Wijnen (GroenLinks), mevrouw Alberts (SP) en de heer Leerink (PvdA) ook schriftelijke vragen gesteld over datacenters in de gemeente Hollands Kroon (17-2021). De vragen en beantwoording hiervan overlappen elkaar deels en liggen deels in elkaars verlengde. Ter volledigheid verwijzen we ook naar de beantwoording van deze vragen.

VRAGEN INCLUSIEF BEANTWOORDING GEDEPUTEERDE STATEN

Vraag 1:

In het artikel stelt hoogleraar bestuurskunde Michiel de Vries dat de gemeente niet het bevoegd gezag is voor de vergunningen. Kan het college zijn argumenten hiervoor verifiëren? Vervolgens claimt Laura van Moorsel van Kennedy van der Laan dat (waarschijnlijk) de Provincie verantwoordelijk is voor besluiten over dergelijke installaties. Kan het college toelichten wie het bevoegd gezag is voor alle vergunningverlening rond data centers en hoe dit beleid past in de NOVI, het landelijk beleid voor datacenters, de provinciale structuurvisie en ruimtelijk beleid.

Antwoord 1:

Op 4 maart 2020 hebben wij u per brief (kenmerk 1580834/1586732) laten weten dat ons college van mening is bevoegd gezag te zijn voor de gehele Wabo-omgevingsvergunning (zowel milieu als bouw) bij bedrijven en instellingen waar stookinstallaties (waaronder noodstroomaggregaten) aanwezig zijn van 50MW of meer. Dit geldt ook voor het nog te bouwen datacenter van Microsoft aan de Cultuurweg in de gemeente Hollands Kroon.

Wie het bevoegd gezag is, volgt uit de wet en staat daarom los van de NOVI, het landelijk beleid voor datacenters, de provinciale structuurvisie en ruimtelijk beleid.

We onderschrijven het economisch nut van de komst van datacenters. Toch zorgt de komst van datacenters ook voor ontwikkelingen die ons zorgen baren en die we nauwlettend volgen. Mede om die reden zijn we gestart met het opstellen van een provinciale aanvulling op de datacenterstrategie van de Metropoolregio Amsterdam. Daarin wordt op een rij gezet wat de mogelijkheden van provinciale sturing zijn voor de thema's waterverbruik, energieverbruik, ruimtelijke impact en de economische waarde, waarbij ook mobiliteit kan worden betrokken. Deze datacenterstrategie geldt na vaststelling voor Noord-Holland. De planning is om deze datacenterstrategie voor het zomerreces aan u te sturen.

Vraag 2:

In het artikel wordt gesteld dat de Provincie de landsadvocaat heeft ingeschakeld om de gang van zaken te onderzoeken. Kan het college toelichten of en waarom dit gedaan is en wat het resultaat van het onderzoek is.

Antwoord 2:

Om ons standpunt te bepalen rondom de vergunningplicht en het bevoegdheidsvraagstuk hebben we juridisch advies gevraagd aan onze huisadvocaat Pels Rijcken. Nieuwe inzichten duiden erop dat ons college bevoegd gezag is en dat de activiteit van Microsoft op het onderdeel milieu vergunningplichtig is. Op basis hiervan zijn wij in constructief gesprek met de gemeente Hollands Kroon.

Vraag 3:

In het artikel wordt gesuggereerd dat het rode looper beleid van bedrijventerrein Agriport A7 uit zou gaan van overtreding van regelgeving. Heeft de provincie dit ook kunnen constateren? Voldoen alle huidige projecten aan de regelgeving?

Antwoord 3:

De strijdigheid met de regelgeving waarover in het artikel 'Rode looper voor techreuzen' van 15 februari 2021 wordt gesproken heeft betrekking op de (milieu)omgevingsvergunningplicht en

bevoegdheidsverdeling. Zoals vermeld bij de beantwoording van vraag 1 en 2 duiden nieuwe inzichten erop dat wij bevoegd gezag zijn en dat de activiteit van Microsoft voor het onderdeel milieu vergunningplichtig is.

Vraag 4:

De restwarmte van de huidige datacenters in Hollands Kroon wordt momenteel niet gebruikt voor andere toepassingen. Dat heeft het college al geantwoord op eerdere vragen. Geldt dit ook voor datacenters in Amsterdam en Haarlemmermeer? Wat is nodig om in de toekomst de restwarmte van nog te bouwen data centers wel te kunnen (her)gebruiken?

Antwoord 4:

Op dit moment zijn er in Noord-Holland rond Amsterdam twee gerealiseerde en twee vergevorderde projecten waarbij de restwarmte van datacenters wordt geleverd aan andere sectoren. Daarnaast zijn er nog andere projecten die in voorbereiding zijn en lopen er nog verschillende verkenningen naar nieuwe mogelijkheden voor toepassing van restwarmte in Noord-Holland.

De warmte van datacenters kan nu al gebruikt worden voor de verwarming van gebouwen, maar de (financiële) haalbaarheid daarvan is onder andere afhankelijk van de temperatuur van die restwarmte (hoe hoger, hoe beter), de aanwezigheid (op korte afstand) van voldoende afnemers en de aanwezigheid van goede infrastructuur om die restwarmte te transporteren (zoals een warmtenet). Door optimalisatie van deze factoren wordt de financiële haalbaarheid vergroot, maar zijn er soms organisatorisch nog hordes te nemen.

Vraag 5:

Het artikel vermeldt weinig werkgelegenheid. Kloppen deze cijfers? Wat is de verwachte en gerealiseerde werkgelegenheid in relatie tot bouw en exploitatie? En wat de (indirecte) werkgelegenheid door vestiging van nieuwe bedrijven in de relatieve nabijheid (c.q. in onze provincie) van de datacenters en internetknooppunten)?

Antwoord 5:

De Telegraaf stelt in het artikel: "een gemiddeld bedrijventerrein levert 30 a 40 FTE per ha. op, datacenters slechts 5,4 medewerkers per ha.". De vergelijking van het terreincoëfficiënt in arbeidsplaatsen is een relevante parameter om de economische impact van de vestiging te duiden, maar niet de enige. Een vergelijking met het gemiddelde aantal medewerkers in de naastgelegen sector op Agriport, de glastuinbouw, laat zien dat komkommer- en tomatentelers 6 FTE per ha. innemen.¹

Het werkelijke aantal banen bij de datacenterontwikkeling in Hollands Kroon is lager dan het aantal banen dat in de meest positieve scenario's is geschetst, maar ze vormen voor de regio een substantieel aantal banen. Daarnaast moet voor de daadwerkelijke economische impact van deze sector ook gekeken worden naar de kapitaalinvestering die datacenters aangaan en de impact op de digitale economie en infrastructuur die door deze datacenters mogelijk wordt gemaakt.

Eerder hebben wij bij de beantwoording van Statenvragen nr. 75-2020 van dhr. Smaling (SP) de vraag beantwoord over de hoeveelheid arbeidsplaatsen en hebben wij het effect op de lokale

---

¹ Bron AgriportA7 [Werknemers - Agriport A7](#)

werkgelegenheid nader toegelicht. Sindsdien zijn de cijfers verder uitgewerkt door de datacenters zelf en worden de volgende cijfers gedeeld:

Datacenters Microsoft

Directe werkgelegenheid:

Het datacenter van Microsoft dat momenteel in gebruik is op Agriport heeft een omvang van 37 ha. en had begin 2020, 280 mensen in dienst. Dat is omgerekend 7,6 FTE per ha. Als de datacenters van Microsoft op de locatie en Venster West (15 ha.) in gebruik genomen zijn, werken er naar verwachting in totaal 370 mensen (voltijdbanen) in de Microsoft-datacenters. Daarnaast werken er veel mensen aan de bouw van de datacenters: tot op heden is er 10,53 miljoen mensuur gewerkt in de bouw van de huidige locatie van 36,8 ha. De bouw zal op deze locatie eind 2021 voltooid zijn. Dan zal er naar verwachting 11,39 miljoen mensuur zijn gewerkt. Bij een werkweek van 36 uur, 25 vrije dagen en 5 feestdagen werkt een voltijd medewerker 1.632 uur per jaar. Dat betekent dat er bij oplevering van het project in de bouw $11.390.000/1.632 = 6.979$ mensjaar gewerkt is op de locatie. Dat is dus ca. 1.000 FTE gedurende 7 jaar.²

Datacenters Google:

Google heeft momenteel 20 ha datacenter in gebruik genomen, hier werken momenteel 125 medewerkers (6,5 FTE per ha.). De bouwsite van Google heeft afgelopen jaren aan 1.000 medewerkers werk geboden.

Indirecte werkgelegenheid:

In december heeft Copenhagen Economics een rapport uitgebracht over de impact (sociaal, economisch en ecologisch) van Google datacenters in Nederland. Hierin zijn voor de locatie Middenmeer en Groningen effecten van directe, indirecte en afgeleide werkgelegenheid weergegeven.³

Vraag 6:

Verloopt de vergunningverlening voor de nieuwe projecten volgens de regels en is er een correcte afweging gemaakt betreffende de MER?

Antwoord 6:

Zie allereerst ons antwoord onder 1 en 2. Er lopen op dit moment geen vergunningaanvragen voor nieuwe projecten.

Ten aanzien van het bestemmingsplan geldt een m.e.r.-beoordelingsplicht, geen m.e.r.-plicht. Bij het (ontwerp)bestemmingsplan is een meldnotitie m.e.r. opgesteld. Hierin zijn de milieueffecten beoordeeld. De m.e.r.-beoordeling kent een 'nee, tenzij principe'. Dit betekent dat er geen milieueffectrapport opgesteld hoeft te worden, tenzij belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu te verwachten zijn als gevolg van het project. Uit de meldnotitie en de daarvoor uitgevoerde onderzoeken in opdracht van de gemeente blijkt dat de voorgenomen activiteit niet zal leiden tot belangrijke nadelige milieugevolgen. De gemeente heeft naar aanleiding hiervan besloten om geen milieueffectrapport op te stellen.

De verantwoordelijkheid bij het toetsen van een ruimtelijk initiatief, i.c. het bestemmingsplan, aan het Besluit mer ligt bij de gemeente. In principe beoordelen wij geen MER-en of m.e.r.-

² Bron: Microsoft

³ Link: [Publications - Inside the Netherlands: Google's European hyperscale data centres and infrastructure ecosystem \(copenhageneconomics.com\)](#)

beoordelingen van andere overheden, noch inhoudelijk noch procedureel; dat is immers de verantwoordelijkheid van het andere bestuursorgaan, niet van Gedeputeerde Staten.

Vraag 7:

Welke percentage van de huishoudens in Nederland maakt direct of indirect gebruik van de datacenter / cloud services in Nederland, die op groene stroom draaien? Is groene stroom een voorwaarde voor de bouw van datacenters in de Wieringermeer? Is het college het met ons eens dat als de datacenters in Oost-Europa of elders in het buitenland gebouwd zouden worden, ze naar verwachting gebruik zouden maken van stroom die wordt opgewekt met fossiele brandstoffen (steenkol, bruinkool, stookolie, aardgas, etc.), en dat dat dus veel ongunstiger zou zijn voor het klimaatbeleid dat niet bij de grens stopt? En dat dat ook ongunstig is voor de beschikbaarheid en snelheid van internet in Nederland vanwege grotere afstand van data centers?

Antwoord 7:

97% van de Nederlanders maakte in 2019 gebruik van internet en daarmee direct of indirect gebruik van datacenters en *cloud services* in Nederland. De coronacrisis zorgde alleen maar voor een groter datagebruik. Zo geeft Microsoft aan dat vanaf maart 2020 het gebruik van MS Teams is vertwintigvoudigd en dat dit gebruik gefaciliteerd wordt vanuit de datacenters in Hollands Kroon.

86% van de datacenters in Nederland maakt gebruik van groene stroom. Groene stroom is geen voorwaarde voor de bouw van datacenters in de Wieringermeer. Wij zijn het met de vragenstellers eens dat de kans groot is dat bij vestiging van datacenters in Oost-Europa er minder of geen groene stroom gebruikt zou worden en bovendien de duurzaamheidsvoorwaarden van het Nederlandse Bouwbesluit niet van toepassing zouden zijn, wat minder gunstig zou uitpakken voor het klimaatbeleid. Wij zijn het met de vragenstellers eens dat snelle beschikbaarheid van gegevens en services gebaat is bij kortere afstanden tot, en tussen datacenters en internetknooppunten zoals AMS-IX.